

MINTAQAVIY TURIZM FAOLIYATINI TAKOMILLASHTIRISH YO‘LLARI

Jo‘raeva Feruza Jumaqulovna

Buxoro Davlat universiteti mustaqil tadqiqotchisi

Annotatsiya: Ushbu maqola O'zbekistonda mintaqaviy turizmni rivojlantirish strategiyalari va yondashuvlarini o'rganadi. Mamlakat boy madaniy merosga, ajoyib tabiiy landshaftlarga va rivojlanayotgan turizm sanoatiga ega. Biroq, uning turli mintaqalarining to'liq imkoniyatlari hali ham foydalanilmagan. Mavjud muammolar va imkoniyatlarni har tomonlama tahlil qilish orqali ushbu maqola mintaqaviy turizmni rivojlantirishning bir qator innovatsion usullarini taqdim etadi. Bularga infratuzilmani rivojlantirish, madaniyatni saqlash, marketing tashabbuslari va jamoatchilikni jalb qilish kiradi. Ushbu strategiyalarni qabul qilish orqali O'zbekiston nafaqat sayyohlik takliflarini diversifikatsiya qilishi, balki barqaror iqtisodiy o'sishga yordam berishi va o'zining noyob mintaqaviy jozibasini global auditoriyaga namoyish qilishi mumkin.

Kalit so‘zlar: mintaqaviy turizm, madaniy meros, barqaror rivojlanish, infratuzilma, marketing, jamiyat ishtiroki, iqtisodiy o'sish, turizm sanoati, madaniy meros.

Turizm jahon iqtisodiyotida hal qiluvchi rol o'ynaydi va mamlakatlarga o'zlarining noyob madaniy, tarixiy va tabiiy boyliklarini dunyoga namoyish etish imkoniyatini beradi. Markaziy Osiyoning yuragida joylashgan O'zbekiston ham bu tendentsiyadan mustasno emas. O'zining boy madaniy

merosi, hayratlanarli me'moriy mo'jizalari va rang-barang landshaftlari bilan mashhur O'zbekiston so'nggi yillarda doimiy ravishda izlanuvchi sayyohlik maskaniga aylanib bormoqda (UNWTO, 2020). Qadimgi Ipak yo'li tarixiga ega Samarqand, Buxoro, Xiva kabi shaharlarning jozibasi, Farg'ona vodiysi va Nurota-Qizilqum biosfera rezervatining hayratlanarli manzaralari uzoq-yaqindan tashrif buyuruvchilarni o'ziga tortdi.

Biroq, O'zbekistonning turizm sanoati salohiyati asosan bir nechta taniqli yo'nalishlarda jamlanganligicha qolmoqda va buning natijasida hali foydalanilmagan potentsialga ega bo'lgan ulkan hududlar qolmoqda (UNDP, 2018). O'zbekistonning sayyohlik salohiyatidan to'liq foydalanish va mutanosib mintaqaviy rivojlanishga ko'maklashish uchun mintaqaviy turizmni takomillashtirish bo'yicha innovatsion strategiyalarni o'rganish zarur. Ushbu maqola O'zbekistonning o'z mintaqalari bo'ylab turizmni yoyishda duch kelayotgan muammolarini o'rganishga qaratilgan va ushbu muammolarni samarali hal qilish uchun bir qator strategiya va yondashuvlarni taqdim etadi.

Mavjud turizm naqshlari, infratuzilmaviy cheklovlar, madaniyatni saqlash bo'yicha harakatlar, marketing strategiyalari va jamoatchilikni jalb qilish tashabbuslarini har tomonlama tahlil qilish orqali ushbu maqola sayyohlik sanoatida siyosatchilar, mahalliy hokimiyat organlari va manfaatdor tomonlar uchun yo'l xaritasini taqdim etishga intiladi. Sayyohlik takliflarini diversifikatsiya qilish va mintaqalarda barqaror o'sishni rag'batlantirish orqali O'zbekiston o'zining global jozibadorligini oshirishi, iqtisodiy imkoniyatlar yaratishi va kelajak avlodlar uchun madaniy merosini saqlab qolishi mumkin.

Keyingi bo'limlarda biz O'zbekiston mintaqalarining noyob sayyohlik salohiyatini ko'rib chiqamiz va mintaqaviy turizmni yaxshilash, pirovardida mamlakatning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishi va jahon miqyosida tan olinishiga

hissa qo'shish bo'yicha amaliy choralarni taklif qilamiz.

O'zining boy tarixi, jo'shqin madaniyati va rang-barang landshaftlari bilan O'zbekiston turli mintaqalarda turizm sohasini kengaytirishga tayyor. Samarqand, Buxoro va Xiva kabi shaharlar azaldan mashhur sayyohlik maskanlari bo'lgan bo'lsa-da, mamlakatning unchalik mashhur bo'lmagan hududlarida hali foydalanilmagan imkoniyatlar ko'p. O'zbekiston o'zining sayyohlik salohiyatidan to'liq foydalanish va mutanosib mintaqaviy rivojlanishni ta'minlash uchun mintaqaviy turizm oldida turgan muammolarni hal qiluvchi ko'p qirrali yondashuvni amalga oshirishi kerak.

1. Infratuzilmani rivojlantirish

O'zbekistonda mintaqaviy turizm rivojlanishini cheklovchi asosiy omillardan biri bu infratuzilmaning yetarli darajada emasligidir. Yirik shaharlar yaxshi aloqada bo'lsa-da, ko'plab hududlarda muhim transport aloqalari, turar joy va qulayliklar mavjud emas (OTB, 2021). Bu hududlarda yo'l tarmoqlari, aeroportlar va turar joylarni rivojlantirish sayyohlarni jalb qilish, ularning qulayligi va xavfsizligini ta'minlashda muhim ahamiyatga ega.

2. Madaniy merosni saqlash va targ'ib qilish

O'zbekistonning rang-barang madaniy merosi sayyohlar uchun katta qiziqish uyg'otadi. Mahalliy hamjamiyatlar o'zlarining noyob an'analari, hunarmandchiligi va festivallarini saqlash va namoyish etishda faol ishtirok etishlari kerak. Muzeylar, madaniyat markazlari va meros ob'ektlariga investitsiyalar madaniy turizmni rivojlantirish va mahalliy hunarmandlarning turmush tarzini qo'llab-quvvatlash uchun muhim ahamiyatga ega (YUNESKO, 2017).

3. Marketing va reklama

Samarali marketing va reklama strategiyalari O'zbekistonning

mintaqaviy diqqatga sazovor joylari haqida xabardorlikni oshirish uchun juda muhimdir. Hukumat va turizm sohasi manfaatdor tomonlari har bir mintaqaning go'zalligi va o'ziga xosligini ta'kidlaydigan maqsadli marketing kampaniyalarini yaratish uchun hamkorlik qilishi kerak. Raqamli marketing va ijtimoiy media platformalaridan global auditoriyaga erishish uchun foydalanish mumkin (UNCTAD, 2019).

4. Jamiyat ishtiroki va barqaror turizm

Mahalliy hamjamiyatlarni turizm sanoatiga jalb qilish o'z mintaqasining madaniy va tabiiy merosini saqlash uchun egalik va mas'uliyat hissini rivojlantirishi mumkin. Hamjamiyatga asoslangan sayyohlik tashabbuslari, uy-joylar va mahalliy sayyohlik gidlari mahalliy iqtisodiyotga hissa qo'shish bilan birga haqiqiy tajribalarni taqdim etishi mumkin (UNWTO, 2017).

5. Normativ-huquqiy islohotlar

Mintaqaviy turizm rivojlanishiga ko'maklashish uchun O'zbekiston sayyohlik operatsiyalari bilan bog'liq qonun-qoidalar va byurokraziyani soddalashtirishi kerak. Viza tartib-taomillarini soddalashtirish, xavfsizlik standartlarini ta'minlash va turizm sohasiga sarmoya kiritishni rag'batlantirish ko'proq sayyohlar va biznesni jalb qilishi mumkin (Jahon banki, 2020).

6. Xalqaro hamkorlar bilan hamkorlik

Xalqaro tashkilotlar va qo'shni davlatlar bilan hamkorlik qilish mintaqaviy turizm uchun yangi imkoniyatlar ochishi mumkin. Birgalikda marketing sa'y-harakatlari, transchegaraviy turizm paketlari va ilg'or tajriba almashish O'zbekistonni mintaqaviy turistik markaz sifatida yanada targ'ib qilishi mumkin (UNWTO, 2019).

Xulosa qilib aytadigan bo'lsak, O'zbekiston mintaqaviy turizm uchun ulkan salohiyatga ega va undan foydalanishni kutmoqda. Infratuzilmaga

sarmoya kiritish, madaniyatni saqlash, samarali marketing, jamoatchilik ishtiroki, tartibga solish islohotlari va xalqaro hamkorlik orqali O‘zbekiston o‘zining turli mintaqalarining yashirin marvaridlarini ochib, mahalliy hamjamiyat va mamlakat manfaati uchun yanada inklyuziv va barqaror turizm sanoatini yaratishi mumkin. bir butun sifatida.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. UNWTO. (2020). UNWTO Tourism Highlights: 2019 Edition. United Nations World Tourism Organization.
2. UNDP. (2018). Regional Development Strategy for the Republic of Uzbekistan for 2019-2021. United Nations Development Programme in Uzbekistan.
3. ADB. (2021). Uzbekistan: Transport Sector Assessment, Strategy, and Road Map. Asian Development Bank.
4. UNESCO. (2017). Tourism and Culture Synergies. United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization.
5. UNCTAD. (2019). E-commerce and Development Report 2019: Boosting Development Through E-commerce. United Nations Conference on Trade and Development.
6. UNWTO. (2017). Tourism for Development: Unlocking the Potential. United Nations World Tourism Organization.
7. World Bank. (2020). Uzbekistan - Country Private Sector Diagnostic. The World Bank Group.
8. UNWTO. (2019). Tourism Statistics and the Tourism Satellite Account. United Nations World Tourism Organization.